

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інженерії,
транспорту та архітектури

Олег ПОЛІЩУК

Підпис

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ

Галузь знань G – Архітектура та містобудування

Спеціальність – G17 – Архітектура та містобудування

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Архітектура та містобудування

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.22

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахова підготовка)

Факультет – інженерії, транспорту та архітектури

Кафедра – Архітектури та містобудування

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт [*]	Курсова робота [*]	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	4	4	120	50	32	-	18	-	70			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Архітектура та містобудування» за спеціальністю G17 Архітектура та містобудування

Робоча програма складена

Підпис

к.т.н, доцент **Наталія МАШОВЕЦЬ**

Ступінь, вчене звання ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри архітектури та містобудування

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

зав. кафедрою архітектури та містобудування

Підпис

Олена КОНОПЛЬОВА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету інженерії, транспорту та архітектури

Голова вченої ради факультету

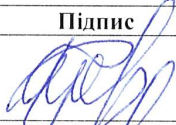
Підпис

Олег ПОЛІЩУК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

м. Хмельницький, 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри, канд. техн. наук, доц.	архітектури та містобудування		Олена КОНОПЛЬОВА
Гарант освітньо-професійної програми, канд. техн. наук, доц.	архітектури та містобудування		Олена КОНОПЛЬОВА

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Основи містобудування» належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування» в межах спеціальності G17 «Архітектура та містобудування».

Пререквізити: ОФП.01 Нарисна геометрія і будівельне креслення; ОФП.04 Основи архітектурного проектування та архітектурна графіка

Постреквізити: ОФП.19 Архітектурно-містобудівне проектування, ОФП.20 Архітектурно-містобудівне проектування (курсний проект), ОФП.24 Передпроектний та проектний аналіз в архітектурному проектуванні, ОФП.26 Проектування багатофункціональних комплексів, ОФП.28 Інженерне впорядкування територій і транспорт, ОФП.32 Переддипломна практика. ОФП.33 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук. ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 07. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ФК 01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування. ФК 04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд, створення безбар'єрного архітектурномістобудівного середовища, ФК 05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування, ФК 08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурносередовищних і ландшафтних об'єктів, ФК 10. Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проектування, в організації розробки архітектурномістобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проектів, ФК 13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності, ФК 17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач; УК 02. Здатність враховувати регіональні архітектурні особливості при вирішенні фахових проектних задач.

програмних результатів навчання: ПРН 02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності; ПРН 04 Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування; ПРН 05 Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно- містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування; ПРН 06 Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень; ПРН 09. Розробляти проекти, здійснювати передпроектний аналіз у процесі архітектурномістобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів; ПРН 12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності. ПРН 16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури. ПРН 22. Вміти вирішувати художньо-композиційні та інженерно-технічні завдання, виявляти та аналізувати архітектурні особливості Подільського

регіону, вміло застосовуючи їх в архітектурно-містобудівному середовищі та при оздобленні рекреаційних зон.

Мета дисципліни – сформувати у студентів здатність до створення повноцінного життєвого середовища для праці, побуту та відпочинку населення при забезпеченні охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування та збереження культурної спадщини.

Предмет дисципліни. Структура містобудівних об'єктів. Типологія, функціонально • планувальна організація і принципи проектування поселень. Архітектурна композиція і транспортно-планувальна організація міських і сільських населених пунктів

Завдання дисципліни. опанування прийомів містобудівного проектування . що забезпечують соціально-економічну відповідність і функціональне та архітектурно-композиційне узгодження в розміщенні та загальній забудові населених пунктів, їх окремих районів, частин, будівель, споруд та елементів впорядкування.

Результати навчання. . Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

- **знати** основні теоретичні концепції у містобудуванні, ієрархію, типологію і структуру містобудівельних об'єктів, соціальні та демографічні принципи проектування поселень, природні фактори формування населених пунктів, характеристики та ознаки міста, процеси урбанізації, загальні положення методики просторового планування і проектування населених місць, взаєморозміщення окремих частин та елементів міських та сільських поселень, основні характеристики систем розселення, сучасні способи розпланування сільбищної, виробничої і ландшафтно-рекреаційної території, основи просторової організації транспортного і пішохідного руху в місті; **вміти** визначати необхідну територію, функціонально-планувальну організацію і архітектурно-просторову композицію поселень, розробляти схеми композиційного силуету міського і сільських населеного місця, забудови його громадського центру, житлових районів, устрою садів і парків, виконувати проекти розпланування сільбищної. виробничої і ландшафтно-рекреаційної території, планувати транспортну організацію міста, структуру вулично-дорожньої мережі, планувати заходи благоустрою міських територій, забезпечення нормальної інсоляції та освітлення, аерації, захисту від шуму, охорони природного та культурного середовища, прогнозувати перспективи містобудівного розвитку населеного пункту.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	Практ /лаб. заняття	СРС	лекції	практ. заняття	СРС
Четвертий семестр						
Тема 1. Основи проектування поселень	8	4	23	-	-	-
Тема 2. Композиція і планувальна організація	16	10	26			
Тема 3. Транспортна структура і впорядкування	8	4	20			
Разом за 4-й семестр:	32	18	70			

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	<i>Четвертий семестр</i>	

1	Вступ. Основні теоретичні концепції і етапи розвитку містобудування. Умови організації містобудівної діяльності. Мета і стадії містобудівного проектування. Основні етапи розвитку містобудування. [1] с. 9-28, [3] с. 7-68, [4] с.8-47.	2
2	Система розселення. Поняття розселення. Форми розселення. Формування систем розселення і класифікація поселень. Система містобудівного планування в Україні. [1] с. 29-66, [4] с. 48-55.	2
3	Система розселення. Система розселення. Природні та кліматичні фактори формування поселень і планування їх забудови. Особливості проектування міських та сільських населених пунктів для різних природно-кліматичних і ландшафтних умов. [1] с. 29-66, [4] с. 48-55.	2
4	Особливості проектування міст. Територіальні потреби і визначення кількості населення. Соціально- демографічні передумови містобудівного проектування. Території та функціональне зонування міста. План зонування території. Містобудівна документація. [1] с. 66-91, [4] с. 104-114.	2
5	Просторово-планувальна організація міської території. Функції міста та їх класифікація. Просторова-планувальна організація міської території. Принципи і засоби композиції у містобудування. Класифікація архітектурних просторів. [1] с. 66-91, [4] с. 104-114.	2
6	Система громадських центрів у місті. Громадські центри. Загальноміський центр. Складові територіальної структури загальноміського центру. Система культурно-побутового обслуговування житлового району та мікрорайону. [1] с. 162-204, [4] с. 240-254.	2
7	Композиція міста. Архітектурно-просторова композиція поселень. Типи просторової структури і формування архітектурних ансамблів міст. Принципи і засоби композиції у містобудування. Класифікація архітектурних просторів. [1] с. 205-244, [4] с. 104-114.	2
8	Приміська зона. Основні функції. Лісопарковий пояс. Територія дачних і садівничих поселень. Території масового відпочинку. Сміттєзвалища. [1] с. 205-244, [4] с. 104-114.	2
9	Сельбищна територія. Структура сельбищної території. Система громадського обслуговування. Підприємства торгівлі, громадського харчування і побуту. Житлова забудова. Композиційні вирішення сельбищної території. [2] с. 11-65, [4] с. 181-202	2
10	Сельбищна територія. Архітектурно-планувальна організація житлової забудови. Загальні вимоги і норми проектування житлових об'єктів: будівлі, групи, комплексу, району. Організація транспортного і пішохідного руху. [2] с. 11-65, [4] с. 181-202	2
11	Виробнича територія. Структура міської виробничої території. Функціонально-планувальна структура міста. Функціональне зонування території Структурно-планувальні елементи міста. Комунально-складська зона і зовнішнього транспорту. [1] с. 100-139, [4] с. 169-180.	2
12	Ландшафтно-рекреаційні території. Структурні елементи території комплексної зеленої зони міста. Озеленені території загального призначення, обмеженого користування та спеціального призначення. Класифікація зелених насаджень. [1] с. 141-178, [4] с. 255-265.	2
13	Озеленення територій міста та приміських зон. Ландшафтна оцінка і зонування територій парків. Композиція і взаємозв'язок садів та парків з міським середовищем. Організація рельєфу і вертикальне планування. [1] с. 141-178, [4] с. 255-265.	2
14	Система громадських просторів. Визначення та призначення громадських просторів. Функціонування громадських просторів. Містобудівна організація громадських просторів. Маркетинг міського середовища. Пішохідний рух як засіб формування громадських просторів. [2] с. 56-99.	2

15	Транспортно-планувальна організація міста. Транспортна система міста. Містобудівні вимоги та умови організації транспортного руху. Мережа громадського пасажирського транспорту і пішохідного руху. Територія зовнішнього транспорту. [1] с. 125-161, [4] с. 131-140.	2
16	Вулична мережа. Класифікація міських вулиць, доріг і площ. Типологія і композиційні вирішення вулиць і майданів поселень. Структура вулично-дорожньої мережі. Планування схеми вуличної мережі. Велосипедний рух у місті. [1] с. 125-161, [4] с. 131-140.	2
	Разом:	34

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кіль-ть годин
1	Розрахунок чисельності населення і житлового фонду. Розрахунок територіальних потреб окремих елементів міста.	2
2	Розрахунок потрібної кількості житлових будинків та установ повсякденного обслуговування.	2
3	Схема функціонального зонування територій структурно-планувальні елементи.	2
4	Розробка схеми планувальної структури міста.	2
5	Садибна забудова. Вибір території забудови і розвитку міських та сільських населених пунктів	2
6	Структура і архітектурно планувальна організація сільбищної території	2
7	Розробка організації зона громадського простору.	2
8	Розробка зеленої зони міста з спортивним сектором.	2
9	Транспортно-планувальна структура поселень.	1
	Разом:	17

5.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, тестування з лекційного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо.

Зміст самостійної роботи здобувачів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
	<i>четвертий семестр</i>	
1-4	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 1-4.	10
5-6	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 5-6, підготовка до контрольних заходів.	10
7-8	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 7-8, підготовка до практичної роботи.	10
9-10	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 9-10, підготовка до виконання індивідуального завдання .	10
11-12	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 11-12. Підготовка до контрольних заходів.	10
13-14	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 13-14, підготовка до практичної роботи.	10
15-16	Опрацювання лекційного матеріалу за темою лекції 15-16. Підготовка до контрольних заходів.	10
	Разом за семестр	70

6. Технології та методи навчання

Особливість дисципліни «Основи містобудування» полягає в тому, що вона повинна сформувати практичні навички орієнтування в просторі при проектуванні. Тому всі практичні заняття проводяться в аудиторному режимі. При проведенні практичних занять використовуються технології робочого процесу, при яких студенти отримують практичні навички зі своєї майбутньої спеціальності.

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного та інтерактивного навчання і візуалізації); практичні заняття (виконання розрахункових практичних робіт), самостійна робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, підготовка до поточного контролю тощо.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час аудиторних практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: тестовий контроль; захист розрахункових робіт; підсумковий контроль на засвоєння теоретичного матеріалу.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки (залік) враховуються результати поточних контролів виконання розрахункових практичних робіт, тестових контролів, результатів самостійної роботи. Здобувач вищої освіти, який не набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю, вважається таким, який *має* академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до лабораторного заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, попередню підготовку протоколу роботи, підготовку до усного опитування для допуску до заняття, активно працювати на занятті, захистити результати виконаної роботи тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Термін виконання розрахункової практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент здав її протягом двох тижнів з дня отримання варіанту завдання. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний виконати самостійно у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж до останнього тижня в семестрі. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестових проміжних тематичних контролів.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування та плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи) за новим варіантом, що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах, які сприяють поглибленню результатів навчання,

визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці. Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критеріїв оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі

четвертий семестр										
Аудиторна робота					Контрольні заходи			Самостійна робота		Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 5 контрольних точок)					Тестовий контроль:			ГР*		залік
1-2	3	4	5	6-7	T*1	T2	T3	1	2	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	За рейтингом
30-50					18-30			12-20		60-100**

Примітка: * ГР – графічна робота; Т* – тема навчальної дисципліни;

** За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Кожен тестовий контроль, передбачених Робочою програмою, складається із 20 питань, які передбачають вибір одної правильної відповідь. При оцінюванні розрахунково-графічної роботи враховуються: правильний розрахунок та правильне графічне зображення схем, тощо.

Кожне з питань тесту оцінюється по 0,25 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку становить від 3 до 15 балів.

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні тестового опитування

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Четвертий семестр			
Тестові питання № 1	6	8	10
Тестові питання № 2	6	8	10
Тестові питання № 3	6	8	10
Всього балів	18	24	30

Оцінювання результатів захисту графічної роботи

Виконана й оформлена відповідно до встановлених Методичними рекомендаціями вимог графічна робота комплексно оцінюється викладачем при її захисті з урахуванням таких критеріїв: самостійність та правильність виконання; повнота відповіді та знання теорії з теми графічної роботи. Результат виконання і захисту здобувачем вищої освіти кожної графічної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, лабораторна робота йому *не зараховується* і для її захисту він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Оцінювання результатів семестрового контролю

Освітня програма передбачає семестровий контроль з дисципліни у формі заліку, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю та виконання практичних завдань, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Питання для самоконтролю здобутих студентами знань

1. Назвіть основні теоретичні концепції містобудування.
2. Які етапи розвитку містобудування?
3. Вкажіть мету і стадії містобудівного проектування.
4. Опишіть структуру містобудівних об'єктів.
5. Як відбувалося формування систем розселення?
6. Дайте класифікацію поселень.
7. Як визначити кількість населення територіального утворення ?
8. Охарактеризуйте соціально-демографічні передумови містобудівного проектування.
9. Як визначають трудовий баланс населення міста і села ?
10. Назвіть природні та кліматичні фактори формування поселень
11. Назвіть типи просторової структури поселень
12. Що таке функціонально-планувальна організація поселень ?
13. Як вибирають територію забудови міських та сільських поселень ?
14. Як виконують функціональне зонування території?
15. Назвіть структурно-планувальні елементи міста.
16. Охарактеризуйте комунально-складську зону міста.

17. Що таке зона зовнішнього транспорту ?
18. Що таке ландшафтно-рекреаційні території ?
19. Які типи архітектурно-планувальної організації сільбищної території ?
20. Які особливості сільбищної території сільських та приміських поселень?
21. Охарактеризуйте композиційні вирішення сільбищної території міста.
22. Назвіть основні типи житлових об'єктів.
23. Назвіть особливості садибної забудови.
24. Дайте характеристику композиційних вирішень житлової забудови.
25. Якою є архітектурно-планувальна організацію громадських центрів ?
26. Як формуються виробничі території поселень?
27. Назвіть загальні вимоги до розміщення підприємств.
28. Назвіть містобудівельні категорії промислових районів.
29. Як формується планувальна структура промислових районів?
30. Назвіть особливості архітектурної композиції промислових підприємств.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Основи містобудування» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Студентам пропонуються наявні в бібліотеці ХНУ електронні копії навчальних Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

1. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи містобудування» (для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Харків. нац. унт міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. С. Мартишова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 13 с. Режим доступ: <https://surl.li/vgtjrr>

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина І: Місто як об'єкт проектування. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 310 с.
2. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина ІІ: Проектування структурних об'єктів. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 313 с.
3. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навчальний посібник. - Львів: Олді-нлюс, 2024, 268 с.
4. Безлюбченко О. С, Завальний О.В. Урбаністика: навч. посібник. – Харків :ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015.– 254 с.
5. "Планування і забудова територій" ДБН Б.2.2-12:2019 [Чинний від 19.03.2019] – Держбуд України, Київ, 2019. – 185с.

Допоміжна

1. Гел Йен Міста для людей / пер. з англ. К.: Основи, 2018. 280с
2. Ткачук О.А. Міське господарство. Навчальний посібник. Рівне: НУГВ, 2018 - 244 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Електронний університет:

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова фахової підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	четвертий,
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати характеристики та ознаки міста, процеси урбанізації, особливості екологічного; принципи раціонального зонування територій населеного пункту, ефективності зв'язків між елементами міських і сільських поселень; володіти основними характеристиками систем розселення, сучасними способами розпланування територій поселень; вміти виконувати схеми забудови житлового кварталу, мікрорайону, житлового району, житлового комплексу, схеми пішохідних та транспортних комунікацій та креслення розпланування ділянки житлового будинку.

Зміст навчальної дисципліни: Загальні поняття і об'єкти містобудівної діяльності. Структура містобудівельних об'єктів. Мета містобудівельного проектування. Ієрархія, типологія і класифікація населених місць. Формування систем розселення. Соціальні та демографічні принципи проектування поселень. Проектування поселень в різних природно-кліматичних умовах. Архітектурно-просторова композиція поселень. Архітектурно-планувальна організація громадських центрів. Формування виробничих територій поселень. Структура генерального плану міських та сільських поселень. Транспортно-планувальна організація міста. Озеленення територій міста та приміських зон.

Пререквізити: ОФП.01 Нарисна геометрія і будівельне креслення; ОФП.04 Основи архітектурного проектування та архітектурна графіка

Постреквізити: ОФП.19 Архітектурно-містобудівне проектування, ОФП.20 Архітектурно-містобудівне проектування (курсний проєкт), ОФП.24 Передпроектний та проєктний аналіз в архітектурному проектуванні, ОФП.26 Проектування багатофункціональних комплексів, ОФП.28 Інженерне впорядкування територій і транспорт, ОФП.32 Переддипломна практика. ОФП.33 Кваліфікаційна робота.

Запланована навчальна діяльність. Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 10 годин; для заочної форми – 2–3 години на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні заняття; наочні (ілюстрування навчального матеріалу за допомогою слайдів PowerPoint, розміщених у модульному середовищі).

Форми оцінювання результатів навчання: тематичні контролі, презентація результатів виконання індивідуальних завдань; письмове опитування (тестування), захист розрахунково-графічної роботи, тестування.

Вид семестрового контролю: залік (4 сем.)

Рекомендована література

1. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина I: Місто як об'єкт проектування. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 310 с.
2. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Ідак Ю. В. та ін. Містобудівне проектування. Частина II: Проектування структурних об'єктів. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 313 с.
3. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навчальний посібник. - Львів: Олді-нлюс, 2024, 268 с.
4. "Планування і забудова територій" ДБН Б.2.2-12:2019 [Чинний від 19.03.2019] – Держбуд України, Київ, 2019. – 185с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>

Викладач: канд. техн. наук, доцент Машовець Н.С.